

Данка Деспотовић Андрић

ЛИКОВНА МАШТАОНИЦА 1

Уџбеник за ликовну културу
за први разред основне школе

Драги прваци,
Нека Ликовна маштаоница
буде књига уз коју ћете маштати,
играти се и остварити све ваше
ликовне идеје.

Аутор

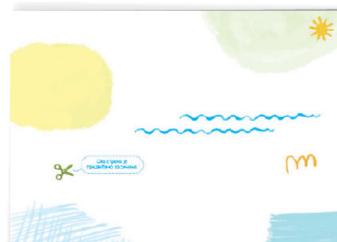
Нацртај, насликај, направи

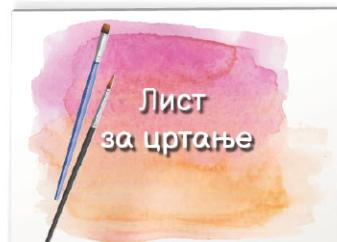
Реши задатак

Запамти

Полеђина ликовног
рада који се може
отцепити

Листови за цртање
на kraју уџбеника

САДРЖАЈ

Добро дошли у свет ликовне културе! ... 3

ОДНОСИ У ВИДНОМ ПОЉУ

Облици	4
Цело-део, велико-мало	8
Високо-ниско, уско-широко	10
Обојено-бездвојно	
Једнобојно-разнобојно	12
Обло-рогљасто	15
Глатко-храпаво, меко-тврдо	16
Положај облика: усправно, положено, косо	18
Где се шта налази?	20
Лево и десно	22
Осветљеност облика	24
Светлост-сенка	25
Кретање облика	26
Удаљеност облика	28

ОБЛИКОВАЊЕ

Линије	30
Обликовање цртежа	32
Боје	34
Обликовање слике	35
Обликовање вајањем	36
Скулптуре од различитих материјала	37
Од старог правимо ново	38
На крилима маште	40
Моја уметност	41

СПОРАЗУМЕВАЊЕ

Илустрација	42
Стрип	43
Цртани и анимирани филм	44
Знаци су свуда око нас	45
Упознајем традицију и укравашавам	46
Лепо писање	49
На слово, на слово	50
Игром шаљем поруку	51

ЛИКОВНА КУЛТУРА И ОКРУЖЕЊЕ

Простор	52
Наша учионица – наш креативни простор	53
Уметничка занимања	54
Установе културе	56

Додатак

Речник појмова

58
63

Добро дошли у свет ликовне културе!

МАТЕРИЈАЛ
И ПРИБОР

Насликај бојама по жељи како си се осећао/осећала првог дана школе.

МАТЕРИЈАЛ
И ПРИБОР

Да би твој
радни простор након
цртања, сликања и
вајања био чист и уредан,
користи мушему или
старе новине.

Облици

Свуда око нас можемо приметити разне **облике**.

облици из природе

правilan облик

неправилан облик

облици које је створио човек

Облике користе и уметници када стварају своја дела.

Винсент ван Гог, Сунцокрећи

Ђузепе Арчимболдо, Вершумнус

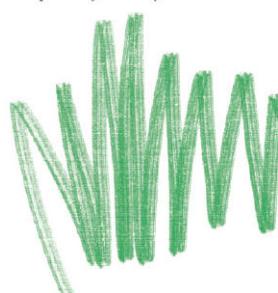

Настави да црташ као што је започето.

Уочи какве облике је уметник користио на првој, а какве на другој слици.

Посматрај другу слику па уочи сличности између облика воћа и делова главе.

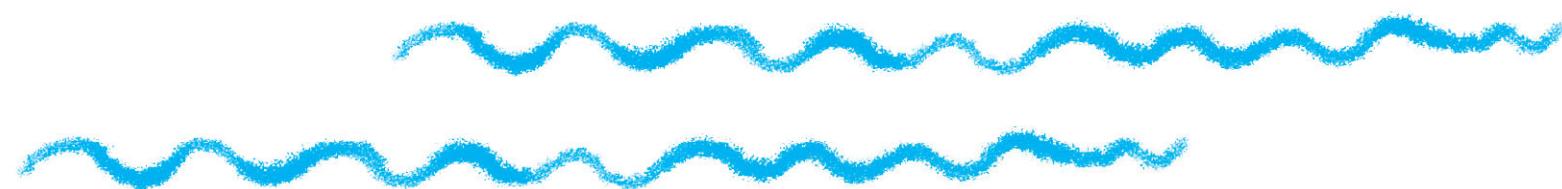
Ваза са цвећем

Нацртај облик вазе. Цепкај папираће у боји и лепи их да попуниш облик вазе.
Доцртај цвеће.

Окрени папир
ако ти одговара.

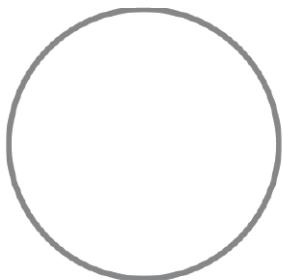
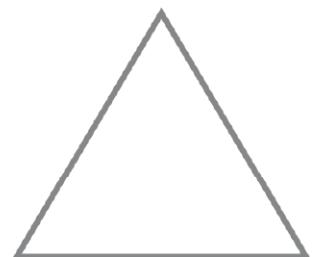
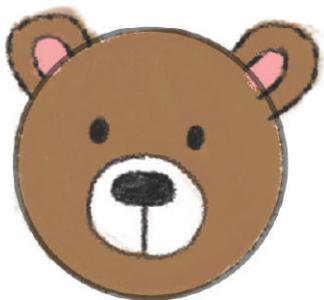
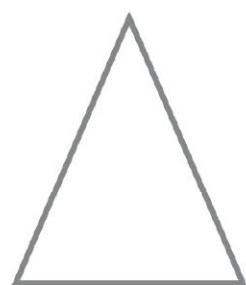
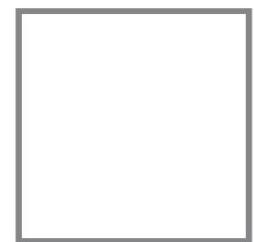
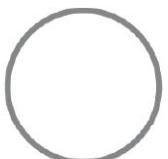
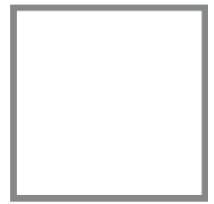
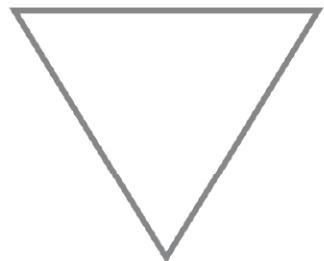
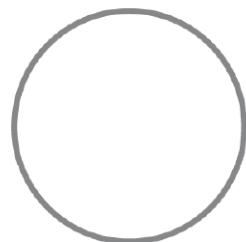
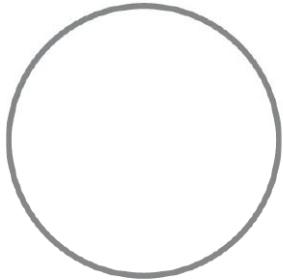
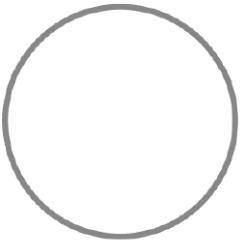
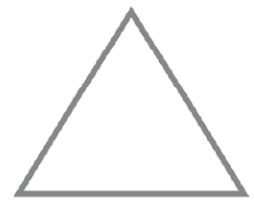
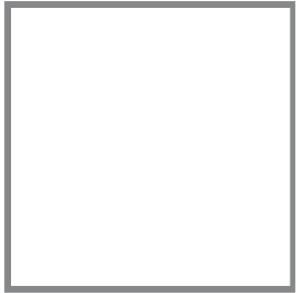
Ова страна је
предвиђена за сечење.

Облици

Посматрај следеће геометријске облике и размисли на које познате облике те подсећају.
Доцртај и обој делове тих облика који недостају. Могу ти помоћи већ урађени примери.

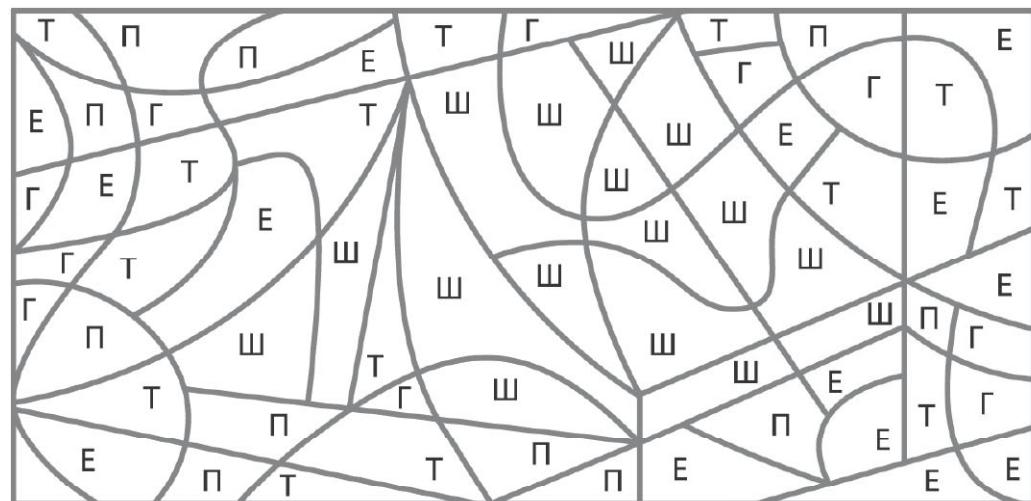
Цело-део, велико-мало

Ако обојиш делове означене словом **Ш**, добићеш цео облик.
Који облик је нацртан?

Спој део који недостаје са slikom.
Да ли део припада малој или великој печурки?

Доцртај недостајући део лептира. Обој га по жељи.

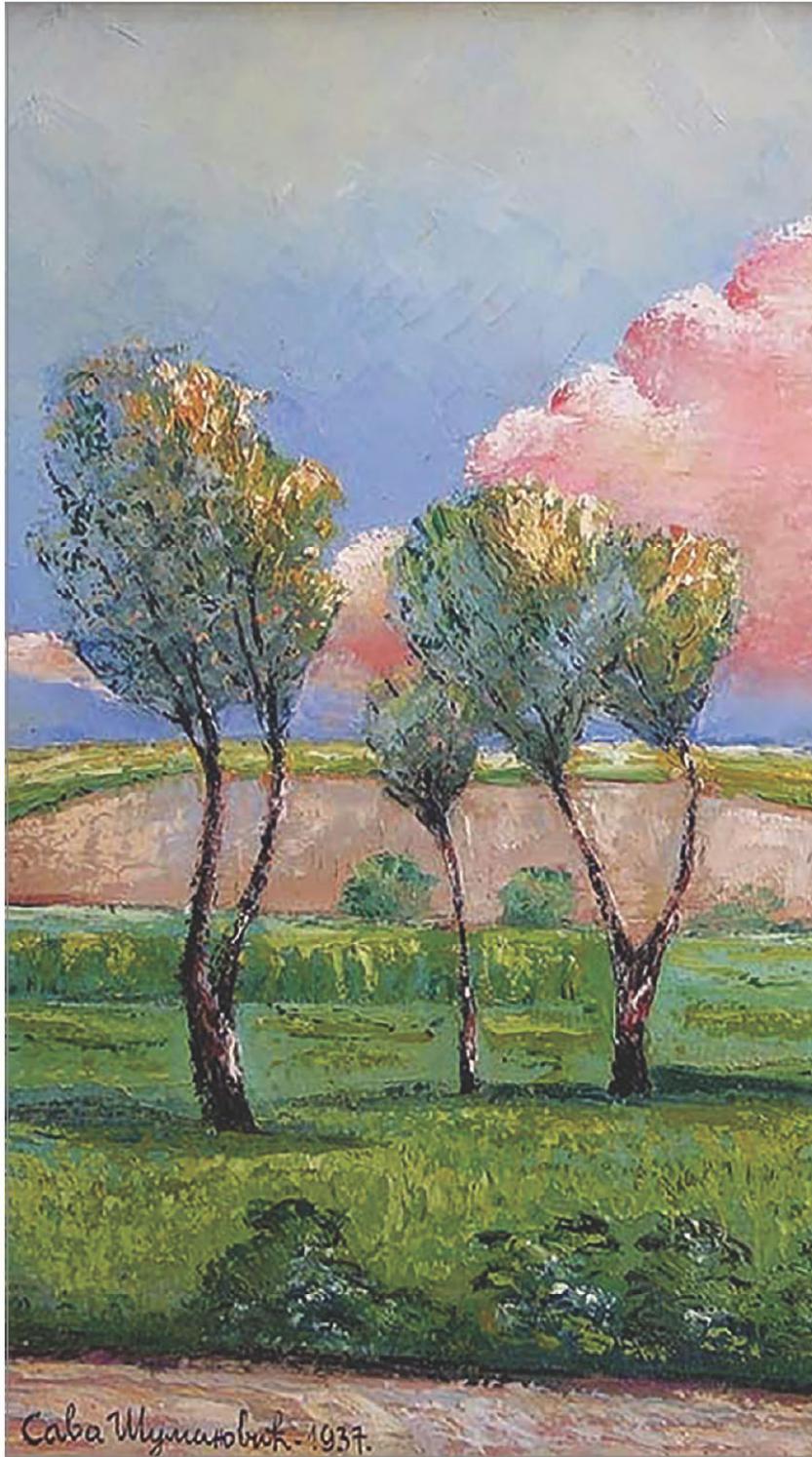
Поред велике, нацртај малу клупу.

Моји вечерњи облаци

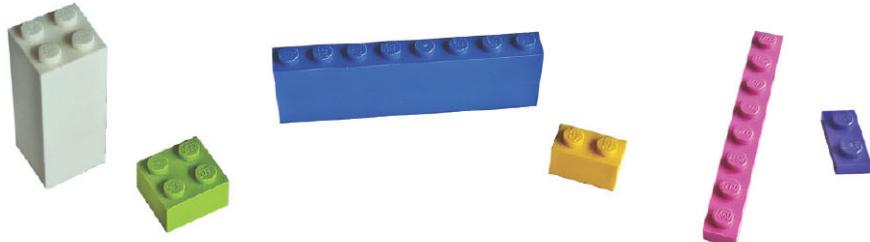
Посматрај део слике Саве Шумановића. Маштај и доврши целу слику воштаним бојицама.

Високо–ниско, широко–уско, дуго–кратко

Облици се могу разликовати по **висини**, **ширини** и **дужини**.

Која зграда је најшира?

Шта је све више од споменика Победнику?

Мост на Ади је нацртан линијама. Означи најдужу линију бојом по избору.

Пронађи бар три ове грађевине на уметничкој слици Београд. Уколико је потребно, користи лупу.

Вук Вучковић, Београд

Град из маште

Насликај град из маште користећи дрвене бојице (или фломастере).

Нека се на твом раду нађу високи, ниски, широки, усци, дуги и кратки облици.

Обојено–безбојно, једнобојно–разнобојно

Од ког материјала могу бити предмети на слици?

Уочи предмете чији делови су обојени.

Који предмети су цели обојени?

Уочио/уочила си да је вода течност без боје.

У природи су безбојни ваздух и вода.

Стакло и пластика могу бити и безбојни и обојени.

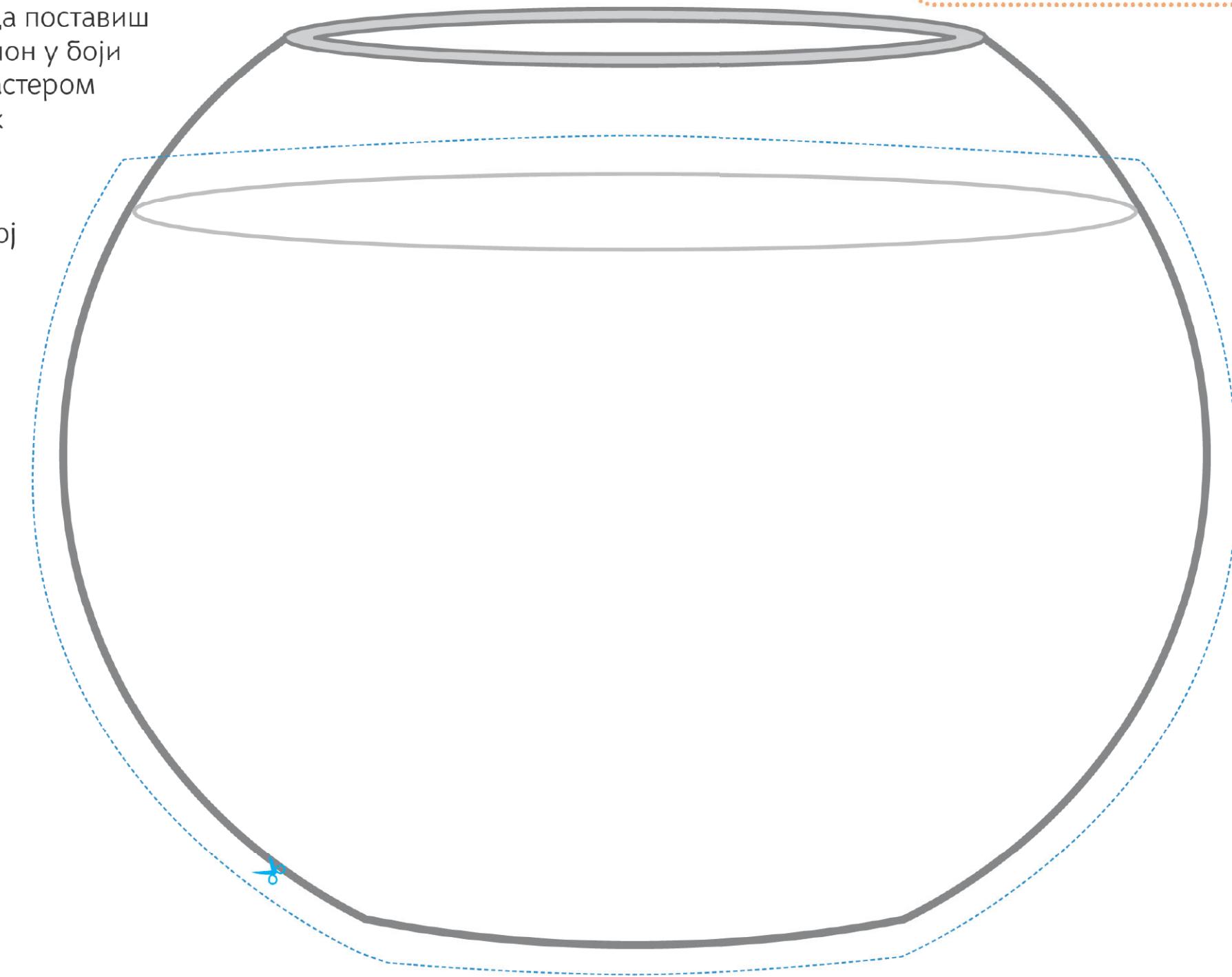
Обој кружић поред разнобојне рибице **црвеном**, а поред једнобојне рибице **плавом** бојом.

Акваријум

- Нацртај у акваријуму рибице које би волео/волела да имаш.
- Нацртај и све оно што се у њему може наћи.
- Уколико желиш, можеш да поставиш прозирну фолију или најлон у боји преко акваријума. Фломастером обележи на фолији облик испрекидане линије.
- Пажљиво рукуј маказама, исечи фолију по нацртаној линији и залепи је на акваријум. Уколико је потребно, потражи помоћ старијих.

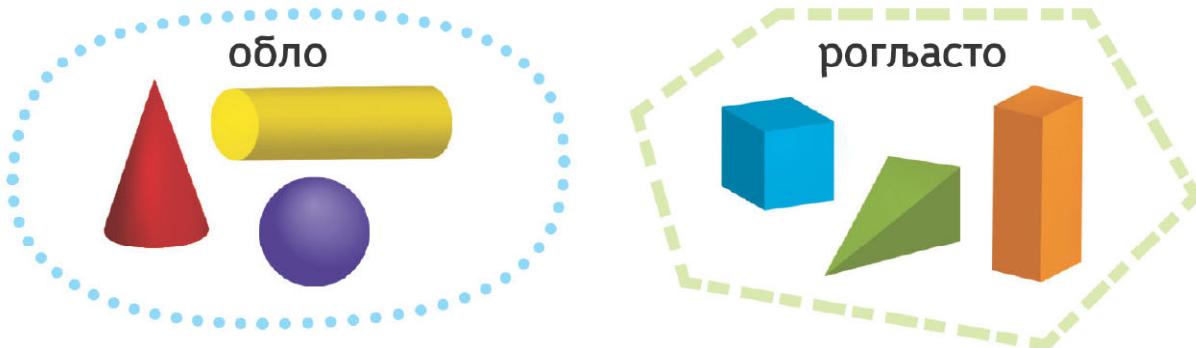
Ова страна је
предвиђена за сечење.

Обло и рогљасто

Неки облици су **обли**, попут лопте, ваљка или купе. Други су **рогљасти**, јер имају оштрије ивице попут коцке, квадра и пирамиде.

Нацртај један предмет облог и један рогљастог облика.

Шта је обло, а шта рогљасто на фотографијама?

Београдска тврђава

Голубачка тврђава

Замак

Овај задатак радите у групи на картонској подлози.

- Уз помоћ картона од убрса и малих картонских кутијица, направите свој замак. Пажљиво рукуј маказама.
- Украсите га бојењем или колажом.

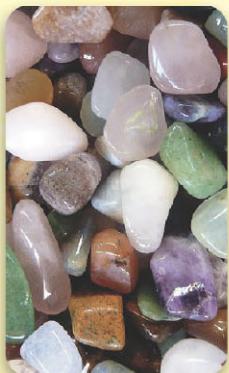
Дечји радови

Глатко–храпаво, меко–тврдо

• Очима видимо, ушима чујемо, а прстима додирујемо. Додиром можемо закључити да ли је нешто **глатко, храпаво, тврдо или меко**.

ГЛАТКО

ХРАПАВО

ТВРДО

МЕКО

Уметници се труде да на својим делима прикажу глатке, храпаве, меке или тврде облике, онакве какви постоје у природи. Који облици ти изгледају глатко, храпаво, тврдо и меко на овој слици?

Кевин Бест,
Мртва природа са смоквама и вишњама

Јесењи плодови

Пред тобом је неколико задатака. Изабери онај задатак који мислиш да можеш самостално да урадиш. Када завршиш рад, опиши облике које си направио/направила.

Плодови биљака

Од пластилина направи плодове биљака.

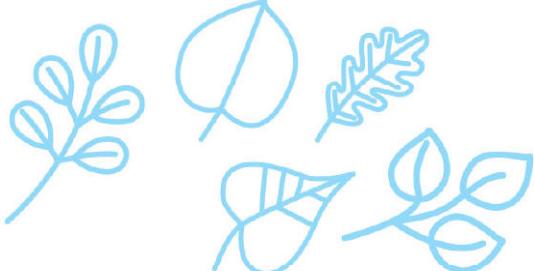
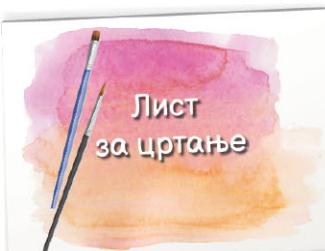
Животиње

Направи животиње од јесењих плодова, чачкалица и пластилина.

Лист

На листу папира из блока нацртај лист и украси га тако што ћеш преко њега лепити кукуруз, пасуљ, семенке и тестенину.

Дечји радови

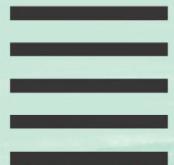
Положај облика: усправно, положено, косо

Облици у простору могу бити **усправни, положени и коси**.
Неки облици могу да мењају свој положај.

Ш

Е

Х

Посматрај уметникову слику и пронађи облике који личе на неке бројеве које сте учили.

Паул Кле, Парк у близини Лу

Слова се састоје од усправних, положених и косих линија.

Представи се

Помоћу четкице и црне темпере
напиши своје име или надимак.
Слова треба да буду исте величине.
Украси простор око слова различитим бојама и шарама.
Можеш да употребиши и воштане бојице.

Поиграј се облицима

Користи коцкицу за игру. После сваког бацања прати дату табелу и украси поља кишобрана одређеним облицима и бојама.

	•	• •	• • •	• • • •	• • • • •	• • • • • •
1. бацање	—	—	—	—	—	—
2. бацање	—	—	—	—	—	—
3. бацање	—	—	—	—	—	—
4. бацање	—	—	—	—	—	—
5. бацање	—	—	—	—	—	—
6. бацање	—	—	—	—	—	—

Где се шта налази?

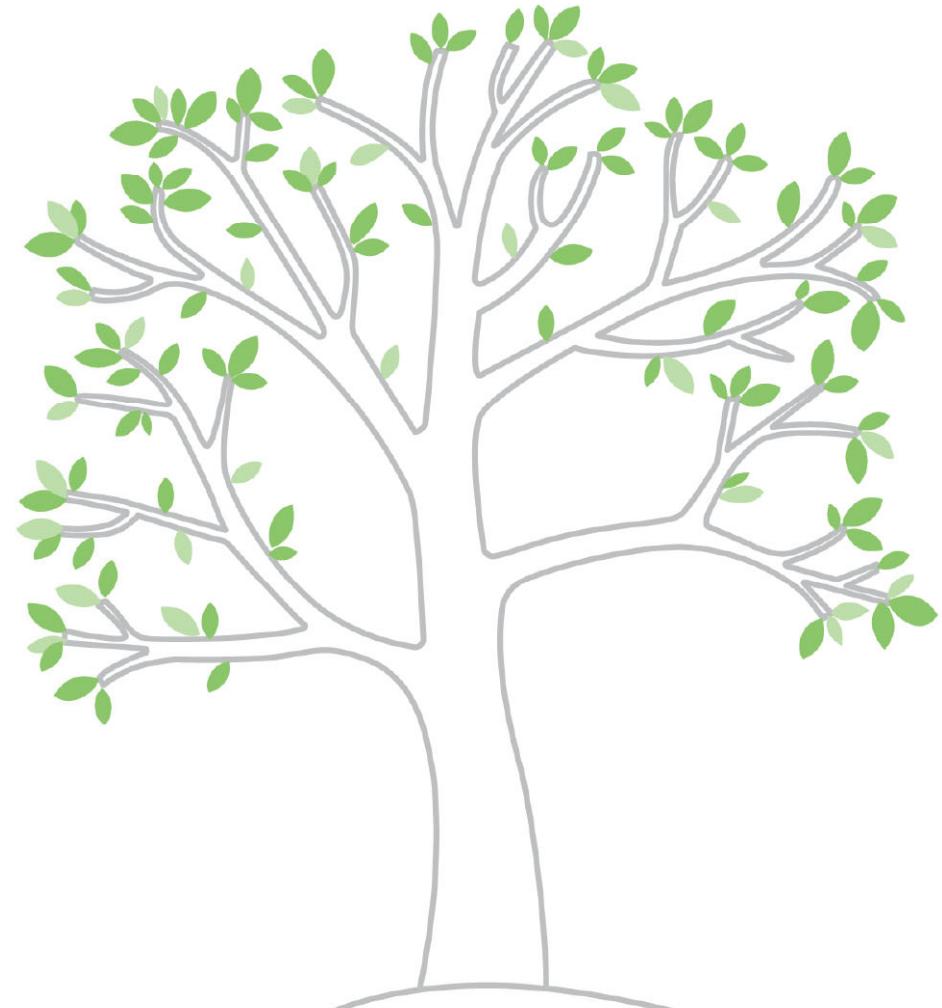
Облици су свуда око нас. Они могу бити у различитим положајима: **ГОРЕ, ДОЛЕ, ИСПОД, У, НА, ИЗМЕЂУ, ИСПРЕД** или **ИЗА** других облика.

На слици пронађи скривене облике, заокружи их и реци где се налазе.

Нацртaj: сунце, гнездо, јаја, птицу, барицу, патку, жбун, цвеће, змаја, лопту, лептира...

Миле
Давидовић,
Село

У парку

Допуни слику парка, тако што ћеш нацртати облике који могу да се нађу у парку у положајима ГОРЕ, ДОЛЕ, ИСПОД, У, НА, ИЗМЕЂУ, ИСПРЕД, ИЗА.

На крају можеш обојити свој рад.

Лево и десно

- Облици могу бити **лево** и **десно** од посматрача у простору и на ликовном делу. Којом руком пишеш? Која је твоја десна, а која лева рука?

Хосе де Крифт, Алиса у земљи чуда

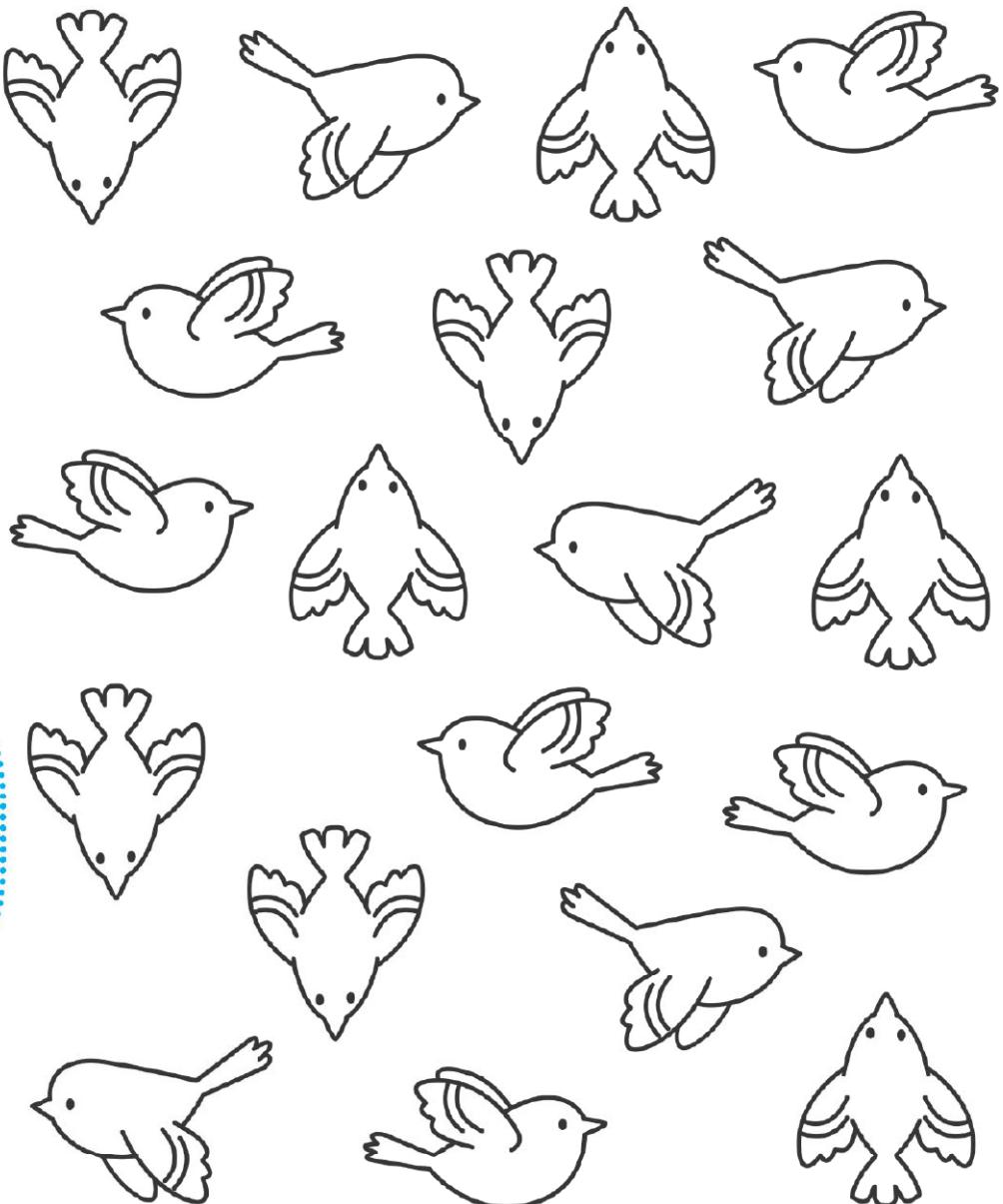
Допиши ко се налази поред Алисе:

Код Алисине леве руке је _____

Код Алисине десне руке је _____

Птичице које иду на **доле** обој жутом, које лете на **десно** црвеном, оне које лете на **горе** зеленом, а које лете на **лево** плавом бојом.

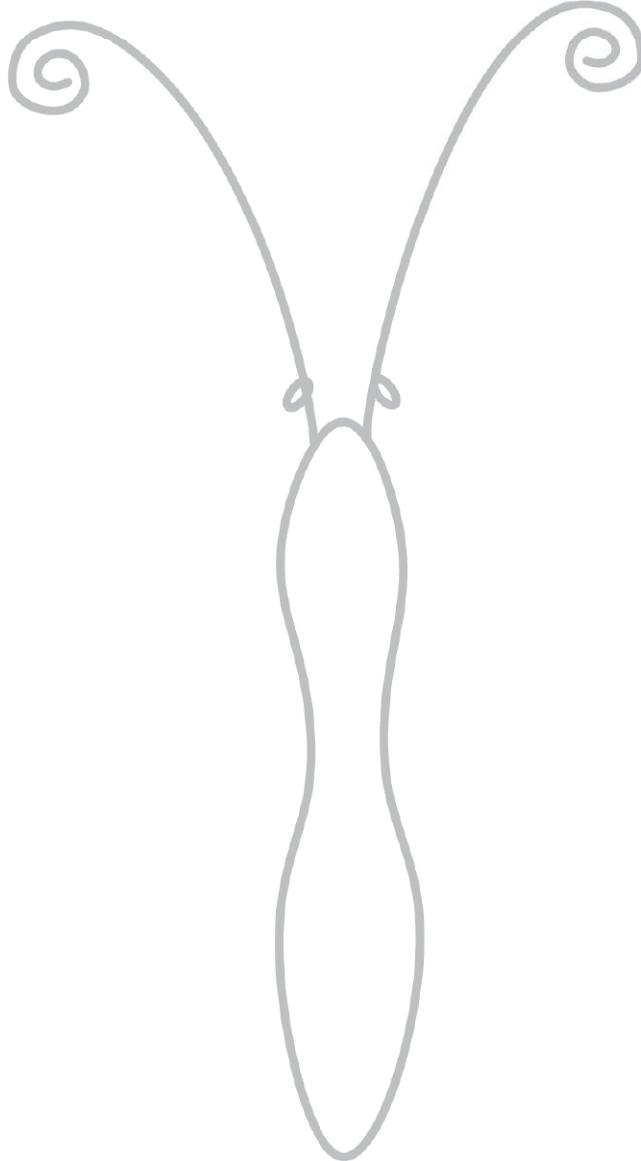

Лептир

Опцртај своју леву руку, тако да буде лево крило лептира, а своју десну руку, тако да буде његово десно крило.

Нацртај на левом крилу облике из природе, а на десном крилу нацртај облике које је створио човек. Обој цртеж фломастерима.

Осветљеност облика

Сунце је природни, а сијалица је вештачки извор светлости. Предмети и бића могу бити **осветљени** природним и вештачким **извором светлости**. При смањеном осветљењу, боје предмета, бића и предела изгледају тамније.

Какве боје су осветљени облаци?

Које боје уочаваш на облацима у мраку?

Потрага за благом

Донеси у школу фолију, по један бели и црни папир и фломастере.

Нацртај на фолији фломастерима неко занимљиво место где мислиш да се може наћи благо. То може бити на пример: шума, пећина, дно мора... Нека се у неком углу цртежа нађе и ковчег са благом.

Увуци црни папир у фолију. Нацртај на белом папиру батеријску лапму која баца светлост и исеци је. Увуци папирну лампу у фолију и покрећи је док не „пронађеш“ благо. Пронађи благо и на раду свога друга из клупе.

Зашто се боја девојчице косе разликује? Којом бојом је нацртана осветљена трава, а којом трава у мраку?

Светлост и сенка

Када неки облик заклони светлост, појављује се **сенка**.

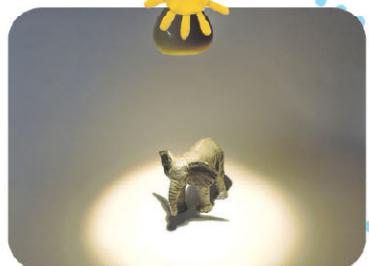
Сваки осветљени облик има сенку. **Облик сенке** се мења при различитој јачини светлости и положају извора светлости.

Јачина светлости

Положај извора светлости

Моје сенке

Изабери и донеси у школу три занимљива облика (фигуре животиња, биљака, превозних средстава итд.).

На папир из блока постави облике тако да њихова сенка на папиру изгледа што је могуће већа.

Оловком исцртај ивицу сенке сваког облика коју уочаваш на папиру.

Свој рад на крају можеш обојити.

Помоћу батеријске лампице можеш осветлити облике из различитих углова и мењати дужину сенке.

Посматрај руке на сликама и покушај да своје руке поставиш у исте положаје. Уз помоћ светлости добићеш занимљиве сенке животиња.

Препознај животињу и повежи је са називом.

• вук

• коза

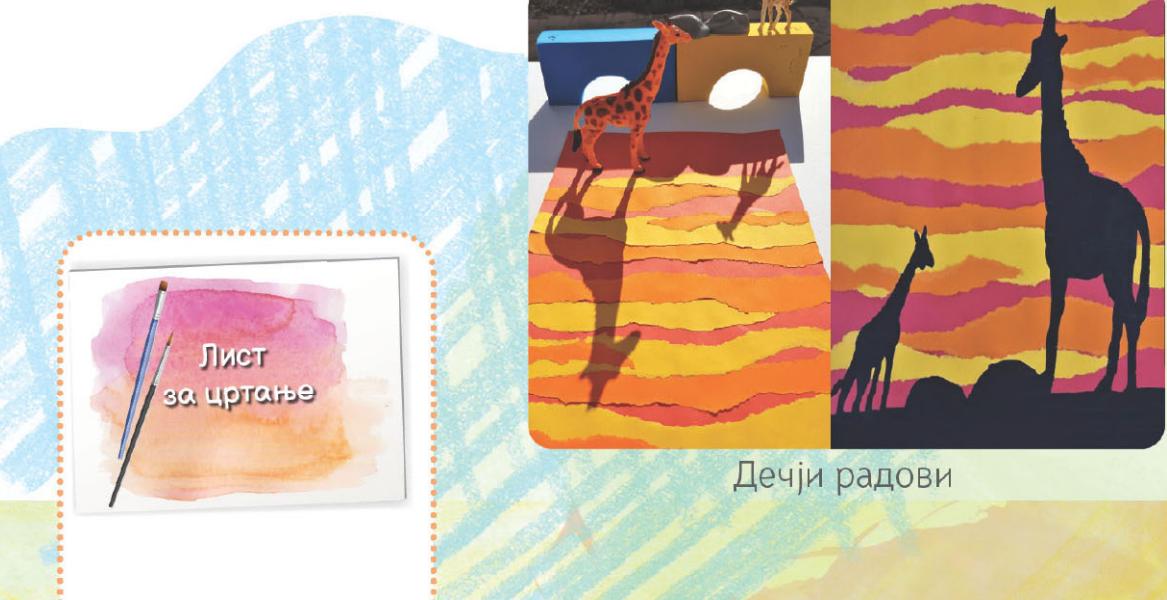
• птица

• пас

• зец

Дечји радови

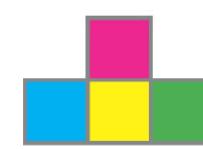
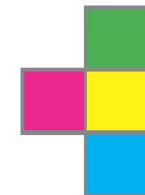
Кретање облика

• Када неки предмети мењају свој положај, кажемо да се **kreћу**. Људи и животиње крећу се уз помоћ своје снаге. Биљке се не крећу осим ако их не покрене ветар, вода, човек, животиња.

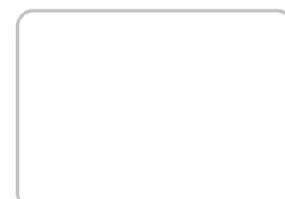
Ови облици се окрећу укруг, као што је приказано.
Нацртај како ће изгледати у следећем положају.

→ 3

3

ε

Који облици
изгледају као
да се крећу
на овој слици?

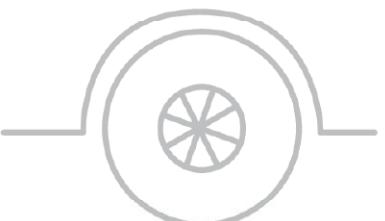
Милан Коњовић, Зрело жишће

• Човек је створој машине које покрећу неке предмете. Како би себи олакшао кретање, човек је створој превозна средства.

Доцртај машину.

Пред тобом је неколико задатака. Изабери онај који ти се највише допада.

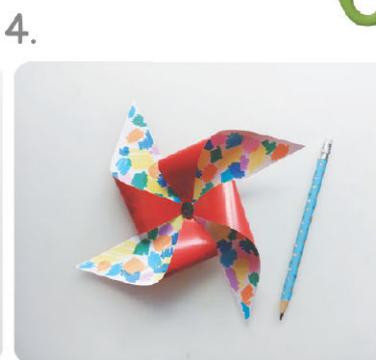
Шаре на папиру

- На папир нанеси четкицом доста боје разблажене водом.
- Дувањем у сламчицу разнеси боју на више страна папира. Потом промени боје.
- Нека се шаре покрену у свим правцима.

Ветрењача

- Направи ветрењачу према упутству са слика.
- Папир можеш да обојиш бојама по жељи.
- Када рад завршиш, покрени своју ветрењачу.

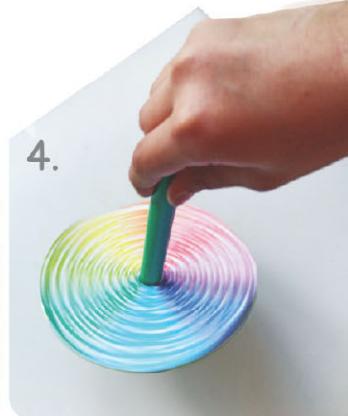

Пажљиво рукуј
маказама. Пази да
се не посечеш!

Чигра

- Нацртај круг уз помоћ диска и исечи га.
- Фломастерима украси папир шарама по избору.
- Залепи папир на диск.
- Школским фломастером пробуши отвор на папиру и провуци фломастер кроз отвор.
- Заврти своју чигру и посматрај како се шаре мењају.

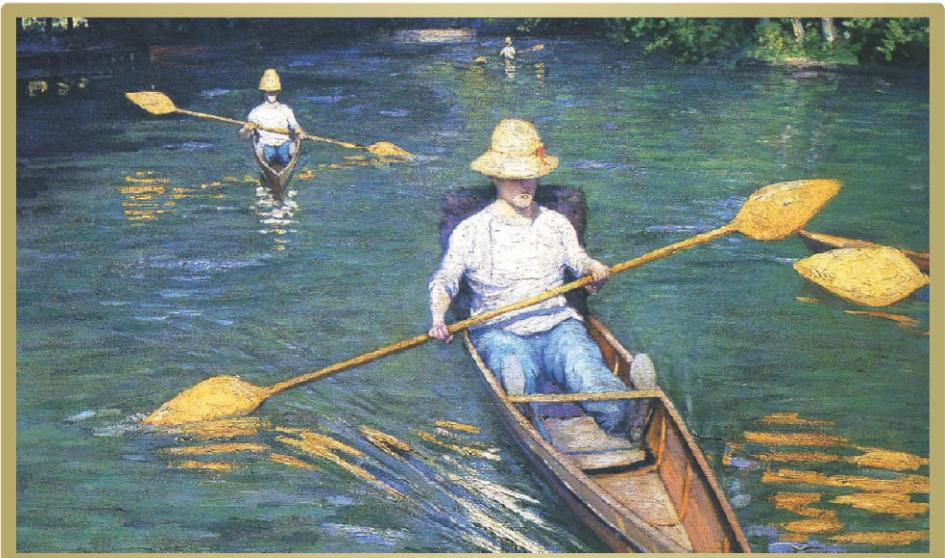
Удаљеност облика

Заокружи авион који је већи.

Облици који су **даље** од нас изгледају као да су мањи у односу на облике који су нам **ближи**, као на овој слици.

Густав Кајбот, Веслачи на Јерену

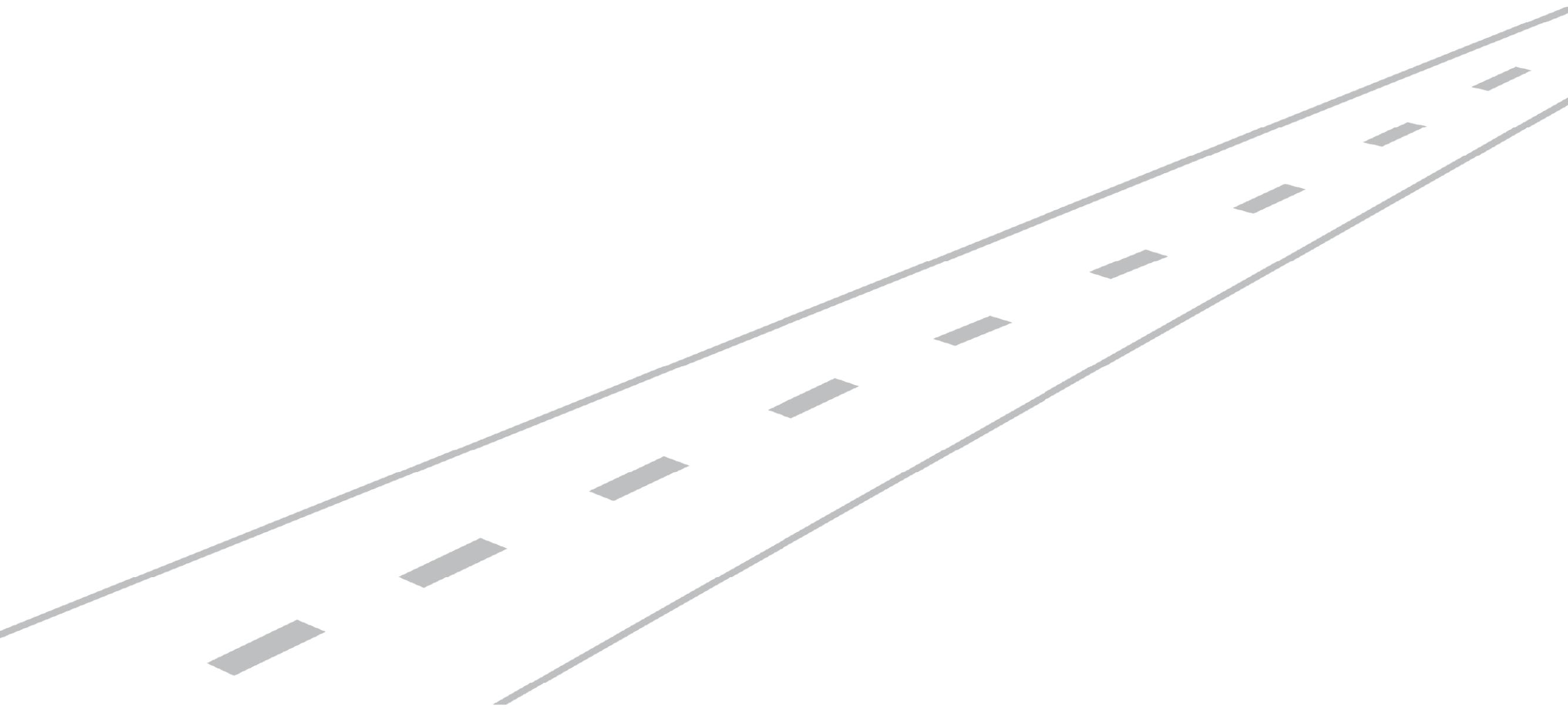
Доцртај један ближи и један даљи аутомобил од нацтраног.

Moja улица

Нацртај своју улицу. Оно што је ближе прикажи већим од оног што је даље.

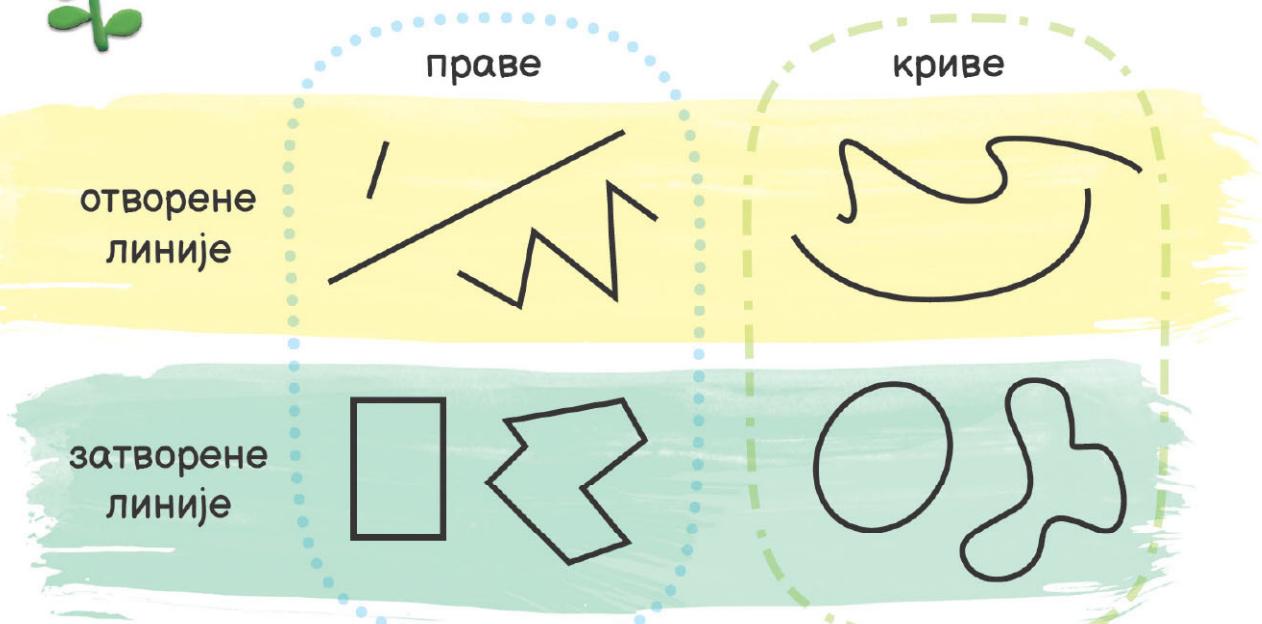

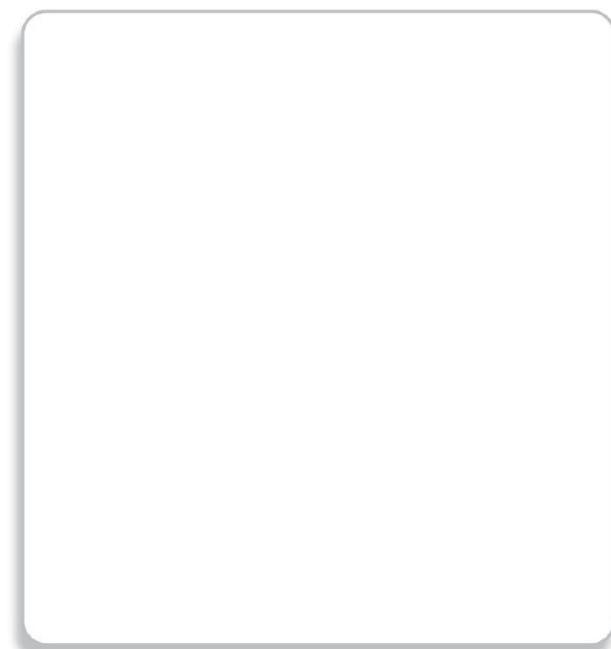
Линије

Повлачењем оловке по папиру, добијамо различите врсте линија.

Уочи линије на сликама из природе, па их нацртај у празном пољу различитим оловкама.

Линија може бити:

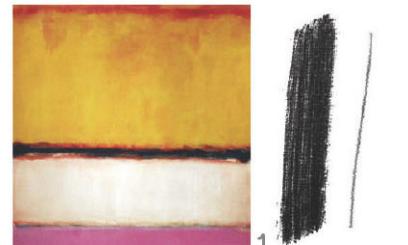
дугачка

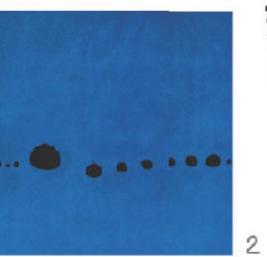
кратка

широка и танка

тачкаста

светла и тамна

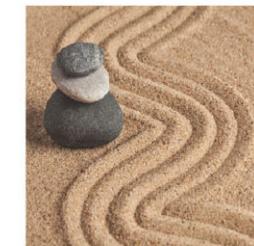

изгледа

степенаста

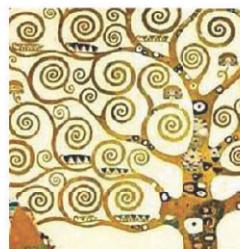
таласаста

испрекидана

спирална

груба и нежна

Део слике: 1. М. Ротко, 2. Х. Миро, 3. Г. Климт

Природа

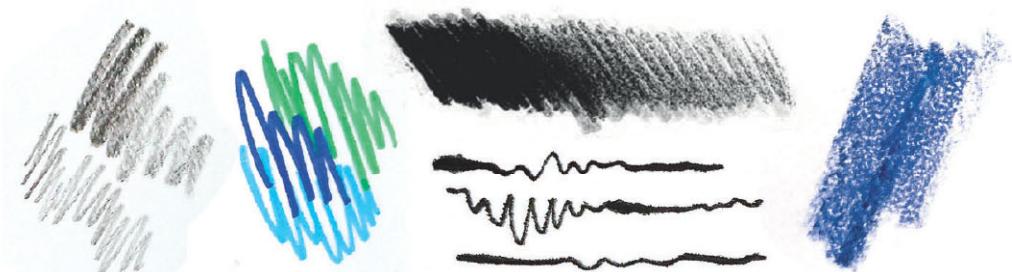
Допуни цртеж природе различитим врстама линија користећи дрвене бојице.

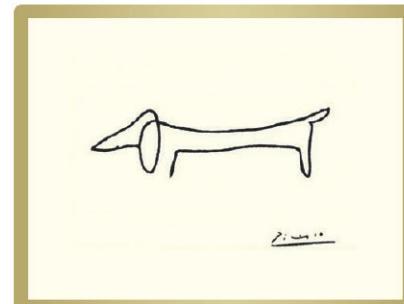
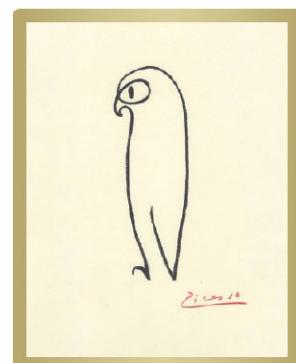
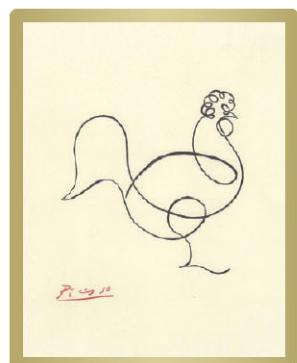
Обликовање цртежа

- Уз помоћ много различитих линија стварамо **цртеж**. Материјали којима можемо цртати су: графитна оловка, фломастер, угљен, туш, креда... Такође, можемо цртати и прстом у песку.

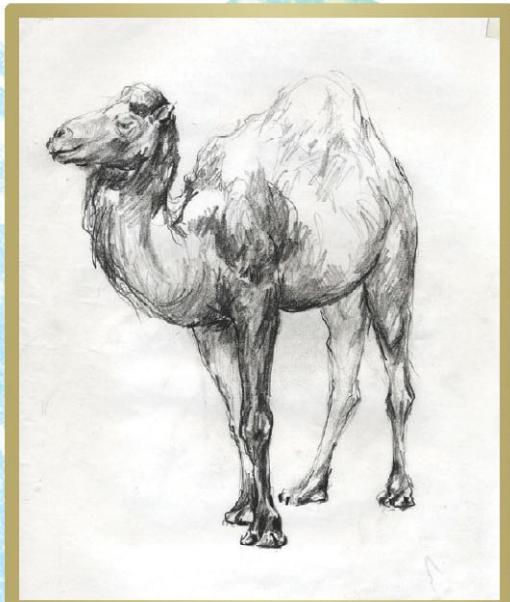
Посматрај цртеже Пабла Пикаса урађене једним потезом оловке. Одабери један цртеж и покушај у једном потезу да га нацрташ у празном пољу.

Опиши линије које су уметници користили у свом раду.

Винсент ван Гог, Жишно Џоле

Милан Андрић, Камила

Моја омиљена животиња

Нацртај своју омиљену животињу, користећи различите врсте линија. Потруди се да јој нацрташ длаку, перје, крзно, крљушт или кожу. Нацртај окружење у којем та животиња живи.

Боје

• Боје опажамо чулом вида свуда око нас.

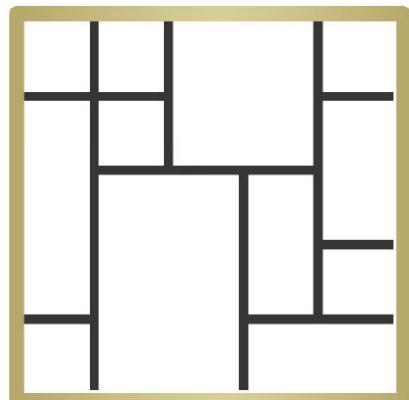
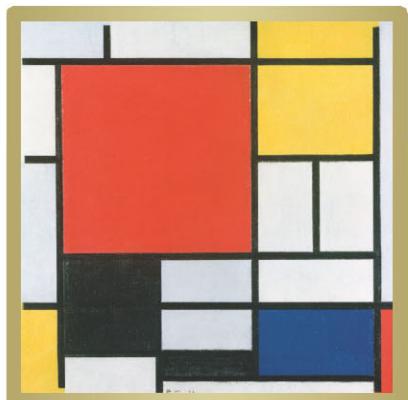
боје
природних
облика

боје облика
које је створио
човек

Замисли да си ты сликар Мондријан. Обој поља на другој слици по жељи.

Пит Мондријан

Који кругови ти се највише свиђају и зашто?
Како се осећаш док их посматраш?

Василиј Кандински, Студија боје

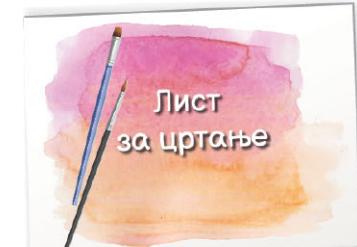

Весели кругови

- Темпере у бојама по избору истисни на палету.
- Ролну од тоалет-папира умачи у боје и отискуј кругове на лист за цртање.
- Ређај веселе кругове како год желиш.

Дечји рад

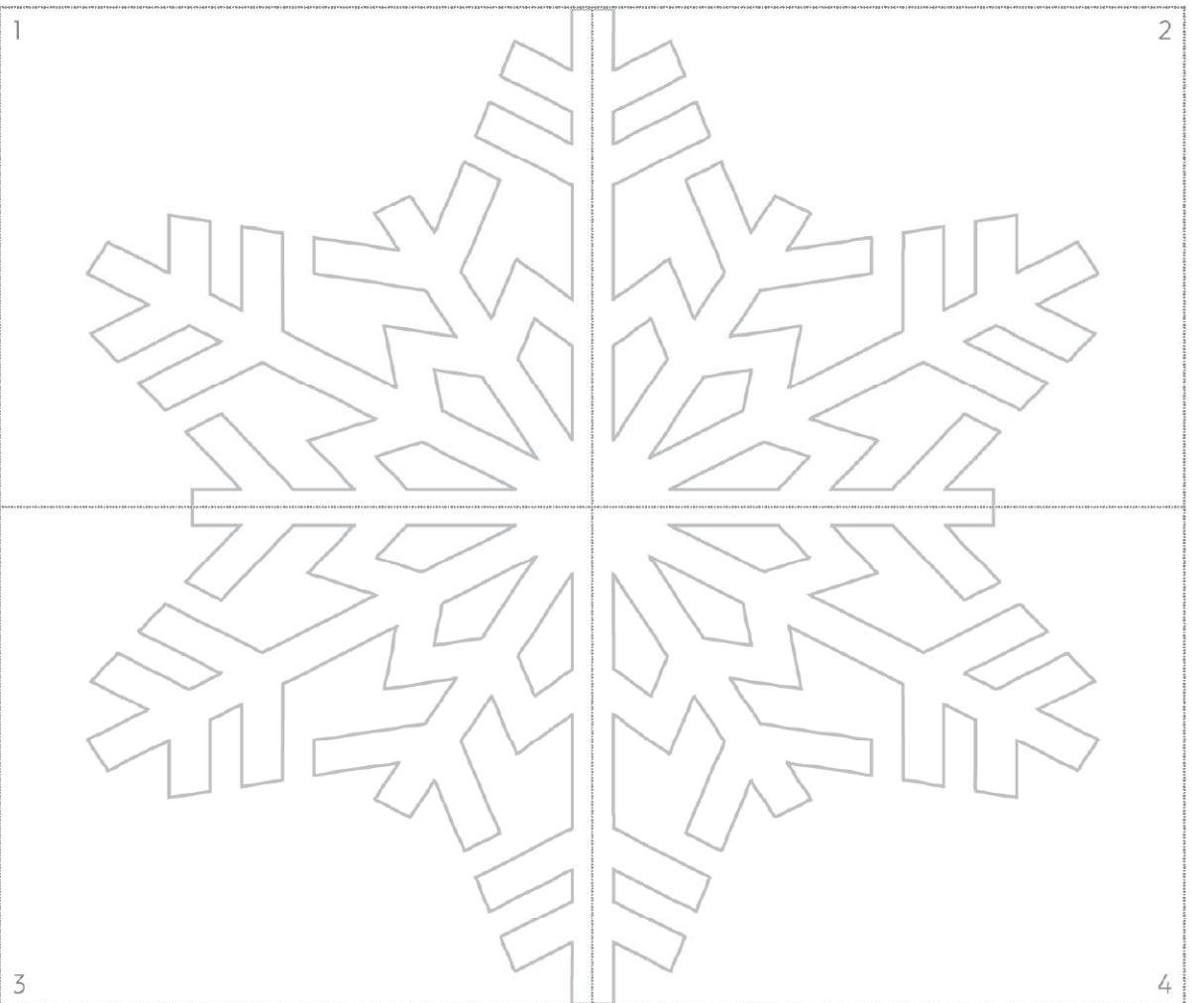
Обликовање слике

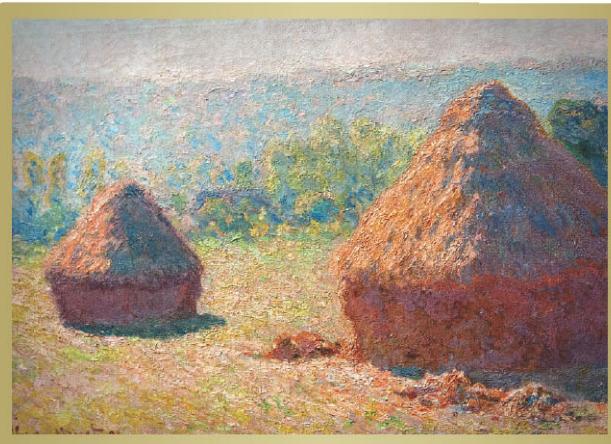
Сликарски материјали су: водене боје, темпере, фломастери, дрвене бојице, воштане бојице, али и колаж-папир у боји.

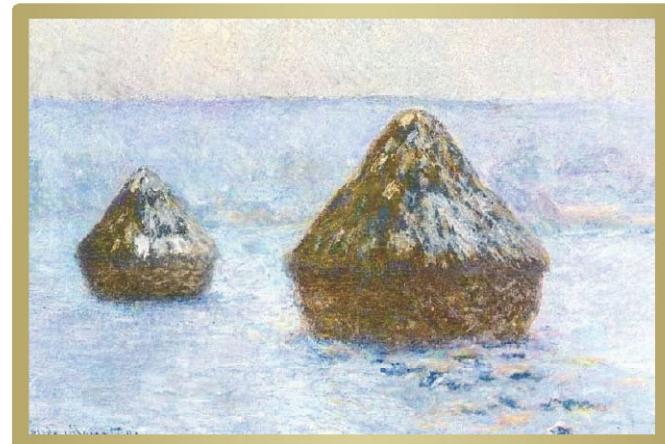
Насликај истим бојама, али различитим материјалом.
Користи: 1. дрвене бојице, 2. воштане бојице,
3. фломастере, 4. водене боје.

Клод Моне је помоћу различитих боја осликавао исте облике у различито доба дана и године. Шта је употребом различитих боја постигао? Шта мислиш, које годишње доба је на првој, а које на другој слици?

Клод Моне

Клод Моне

Капице и рукавице

- На листу папира за цртање нацртај зимску капицу и рукавице.
- Украси зимску капицу различитим врстама линија користећи воштану белу бојицу.
- Четкицом обој капицу воденим бојама по избору. Папир неће упити боју на местима где су биле линије нацртане воштаном бојицом.
- Посматрај како настају шаре.

Обликовање вајањем

Скулптуре су ликовна дела која имају ширину, дужину и висину. Оне настају када уметник додаје материјал и обликује га, или када од великог материјала, на пример, камена, посебним алатима одузима делове материјала. Уметници који обликују, односно вајају скулптуре – називају се **вајари**.

 Да ли знаш бајку Браће Грим која има исти назив као ова скулптура? Бајку можеш пронаћи на интернету и послушати. Интернет претражуј уз помоћ одраслих.

Герхард Маркс, Бременски музиканти

Дечји радови

Омиљени лик из приче

Користи пластелин/глинамол и обликуј свог омиљеног лица из приче.

Упутство за рад са пластелином:

- Најпре заштити од прљања простор за рад.
- Прстићима вајај пластелин и обликуј делове тела.
- Комбинуј различите боје пластелина према потреби. Боје можеш и мешати.
- Можеш користити и другу страну четкице (чачкалице) и гребати како би тело изгледало као у стварности.
- У пластелин можеш додати перлице, дугмиће, штапиће.

Скулптуре од различитих материјала

Вајари у своме раду користе **различите материјале**. Најчешће су то: камен, дрво, метал, глина али то може бити и пластика, жица...

Посматрај скулптуре у свом окружењу и сазнај од којих су материјала направљене.

дрво

Богосав Живковић

камен

Праподишљка,
Лепенски вир

метал

Дечји рад

глина

Дечји рад

пластика

Дечји рад

Весели аутобус

Овај рад радићете у групи. Спајањем различитих материјала које сте донели направите Весели аутобус. Договарајте се и сами осмислите како да спојите материјале које имате и направите да то буде превозно средство занимљивог изгледа.

Употребите: кутијице различитих величина, пластилин, чачкалице, чепове, дугмиће, папир у боји, лепак... Док сечеш, пажљиво рукуј маказама.

Од старог правимо ново

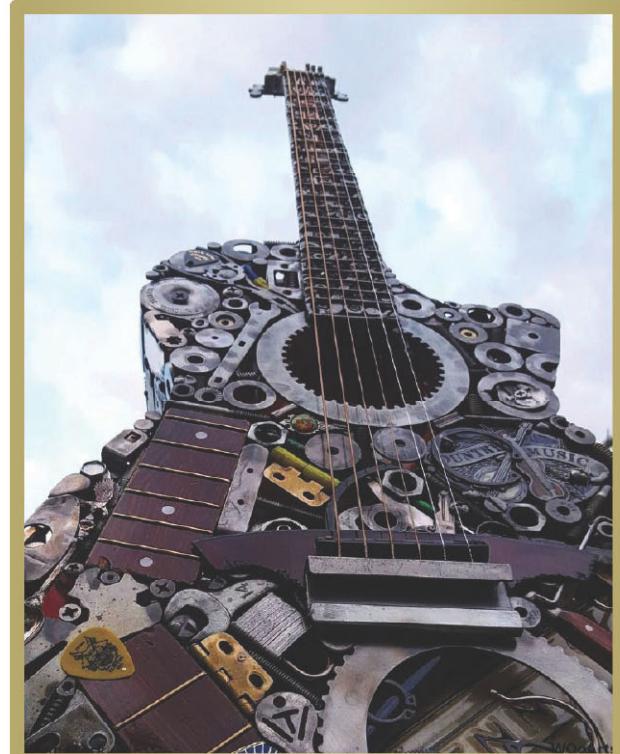
Уместо да бацимо старе и искоришћене материјале, често их можемо **преобликовати** у нове облике и предмете за употребу. Ти материјали могу бити већ искоришћене кутијице, картони, папир, тканине, покварене и поломљене играчке...

Уочи од чега су направљене приказане скулптуре?

Пабло Пикасо,
Глава бика

Брајан Мок,
Гитара

Посматрај следеће старе и искоришћене материјале и у празном пољу нацртај шта би могло од њих да се направи.

Звечке које чувају природу

Користећи материјале: старе амбалаже, картоне, пластичне чаше, лименке, штапиће, флаше, селотејп, маказе, папир у боји, фломастере и украсе, направи своју звечку коју ћеш користити на часовима музичке културе. Не заборави да у чашу, флашу или лименку ставиш зрневље како би се чуло звецкање.

Пажљиво рукуј
маказама. Пази да
се не посечеш!

Бубњеви који свирају у ритмовима из природе

На стару лименку или пластичну дубљу посуду, уз помоћ наставника или родитеља, добро затегни балон или парче мушеме/најлона и причврсти тако да не буде лабаво. Лупкањем длановима производићеш звук. Бубањ са страна украси по избору.

Кастањете

- Исеци траку картона и на сваки крај залепи један метални чеп како је приказано на фотографији. Док сечеш картон, пажљиво рукуј маказама.
- Пресавиј картон тако да чепови ударају један у други.
- Своју кастањету можеш украсити и као малог крокодила и слушати како звецка зубима.

На крилима маште

За уметност је потребна машта.

Посматрај слике и сmisли им називе. Напиши назив испод слике.

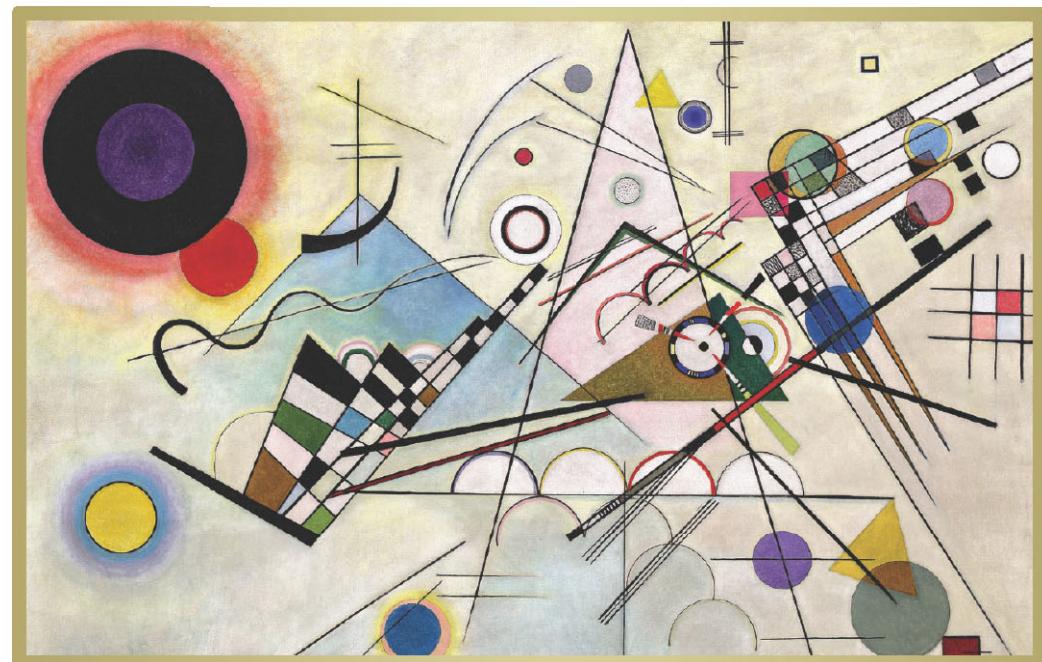
Стојан Ђелић

Карел Апел

Понекад уметници сликају облике другачије него што они стварно изгледају.

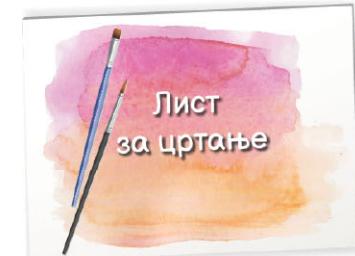

Василиј Кандински

На крилима маште

Послушајте композицију П. И. Чајковског „Игра шећерне виле“. Обратите пажњу на осећања која песма код вас буди. Замислите како би требало да изгледа једна слика коју би ова музика пратила. Насликајте је на листу папира за цртање бојицама по избору.

Деца могу постати велики уметници ако своју машту негују и развијају.

Моја уметност

• Уметници остају запамћени и славни по темама које сликају.
Сваки уметник има посебан начин стварања уметничког дела које га разликује од свих других уметника.

Прочитај опис, па повежи аутора и његово дело.

Марк Шагал

Марко Челебоновић

Надежда Петровић

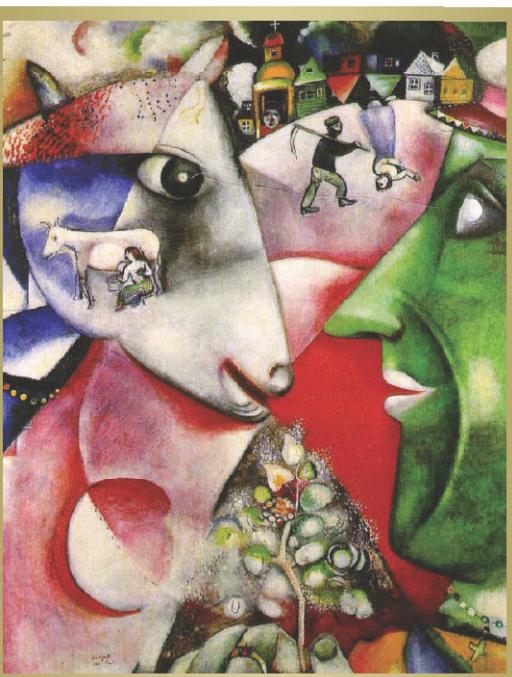
Сликао сам тако што сам идеје проналазио у старим бајкама и причама. Користио сам пуно боје, а слике су се свима чиниле као да су из сна.

Волела сам да сликам пределе из наше домовине и из наше историје. Користила сам највише црвену и зелену боју и правила сам широке потезе четкицом.

Шта би било кад би био/била сликар/сликарка?

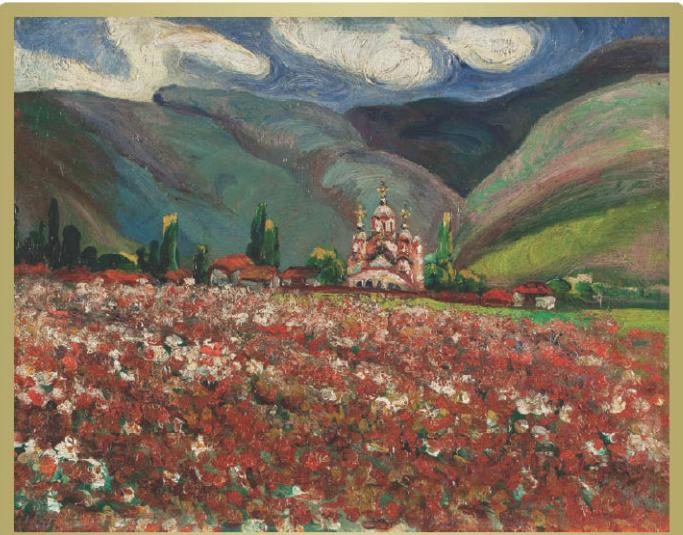
Користећи материјал по избору, насликај облике које волиш често да сликаш, по чему би ти био препознатљив сликар будућности.

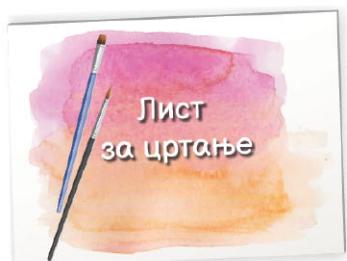
Ја и село

Мршва īriroga с наранџама

Косовски дожури

Илустрација

Сигурно ти се нека књига више допада баш зато што има лепе цртеже, слике и фотографије које осликавају неку причу. Њих називамо **илустрације**.

Ја као илустратор

Пажљиво прочитај песму и насликај слику која би се нашла поред ње у књизи.

Ја сам чудо видео

Пуж и во се туку,
козе кола вуку,
свиња брке суче,
мачке рачун уче,
коњ на грани спава,
зец пут преорава,
вук на друму проси,
а мрав буре носи,
рода жабе служи,
миш се с мачком дружи.

Шаљива народна џесма

Стрип

Причу можемо да представимо низом слика оним редоследом како се радња и одвија. Ликови из приче су представљени тако да се јасно уоче њихове особине и поступци. Речи су написане у облачићима. Све то чини један **стрип**.

Стрип

На часовима српског језика читаћете приче: „Деда и репа”, „Голуб и пчела”, „Лисица и гавран”, „Два јарца”. Изабери једну од ових прича и представи је стрипом. Сети се ко су главни ликови и којим редоследом се радња одвија. Размисли како радњу да представиш у три слике.

За рад ти могу послужити следећа упутства.

..... дај назив стрипу

..... упиши своје име

текст
и цртеж

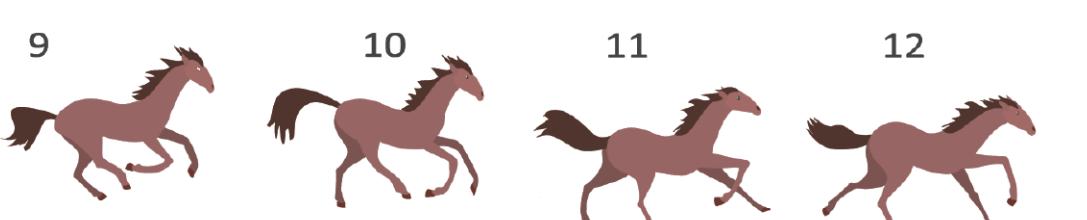
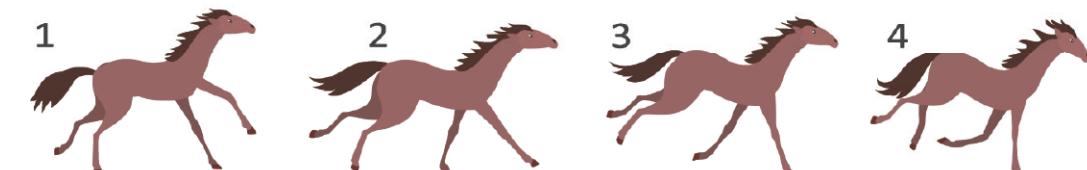
Цртани и анимирани филм

Који је твој омиљени цртани филм?

Цртани филм је филм састављен од низа цртежа или слика. Те слике се ређају једна за другом, а затим се пуштају великом брзином уз пратњу музике, како би се створио утисак покрета.

За један секунд цртаног филма потребно је направити најмање 12 слицица. Некада се цртао сваки цртеж посебно. Данас се, за осмишљавање ликове и прављење филмова и видео-игрица, користи компјутер.

Анимирати значи оживети неки предмет. За анимацију се користе фигурице од пластилина или различити предмети. Важан део анимираног филма су звук и музика.

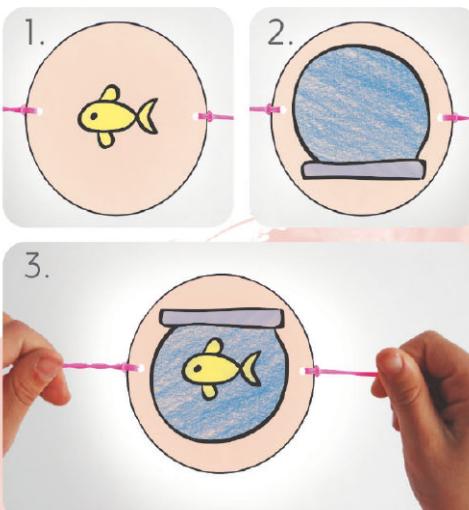

Сигурно сте приметили да нас, кроз целу „Ликовну маштаоницу 1“, прати сунце у горњем десном углу странице. То сунце не изгледа увек исто. Ако желиш да откријеш како се мења, потребно је да брзо прелисташи уџбеник на углу странице где је сунце. Оно ће ти показати како се прави анимација.

Варка за око

- Исеци картон у облику круга. Пажљиво рукуј маказама.
- Нацртај неки облик са једне стране и други са друге, тако да заједно ова два облика чине целину. На пример: лопта и кош, језерце и паткица, кавез и птица, месец и звезде...
- Са две стране круга пробуши рупу како би кроз њу провукао/провукла гумице за тегле и причврстио/причврстила их.
- Када са обе руке ухватиш гумице, твој круг ће се окретати. Приликом брзог окретања чиниће ти се да ове две слицице чине целину.

Знаци су свуда око нас

• **Знакови** представљају најједноставнији начин преношења поруке уз помоћ слике. Знаковима се споразумевамо без речи. **Слова, бројеви и ноте** су, такође, знакови. Знаци могу бити записани, могу се опажати помоћу чула вида, као што је, на пример, семафор, а можемо их и чути као што чујемо школско звонко и знамо шта оно означава.

Игра меморије

Направите одељењску игру меморије. Нека свако од вас изабере један од знакова: слово, цифру или ноту.

Потребно је да се међу собом договорите, како не бисте изабрали исте знакове.

- Исеци пажљиво овакав шаблон који се налази у **Додатку** на крају уџбеника.
- Нацртај два иста знака фломастерима.
- Украси их на свој начин.
- Када сви завршите, имаћете материјал за игру. Игра може да почне!

Нацртај знакове на местима где недостају, тако да прича буде занимљива и смешна.

Немања се враћао из . Носио је

у . Изненадио се јер је видео . Потрао је

и сакрио се иза . Из је вирио .

Таман кад је храбро изашао испред огромног

пробуди се из овог сна.

Упознајем традицију и укравам

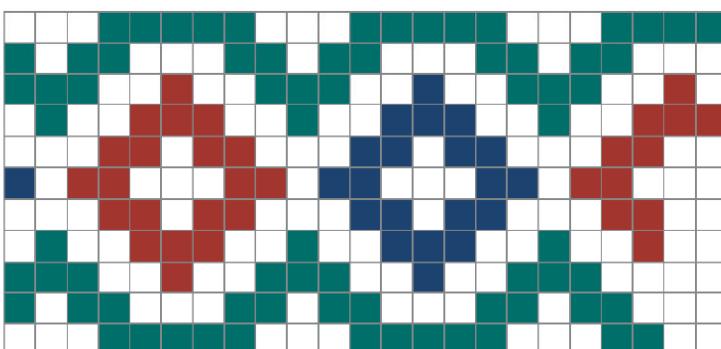
Сваки народ има своју **традицију и обичаје**. Њих смо наследили од предака, поштујемо их и преносимо даље и на своју децу.

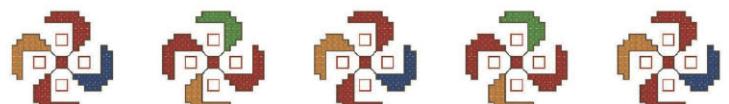
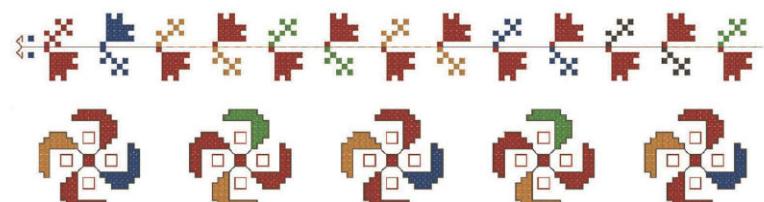
Доцртај другу страну кошуље.

Настави шару народног веза.

Народне ношње можеш видети у Етнографском музеју у Београду.

Додатне идеје за укрававање простора и прављење новогодишњих украса можеш пронаћи на 58. страници.

Ускршње јаје

Украси облик јајета колажом по избору.

Пратећи упутства са 59. странице књиге, направи ускршњу корпицу.

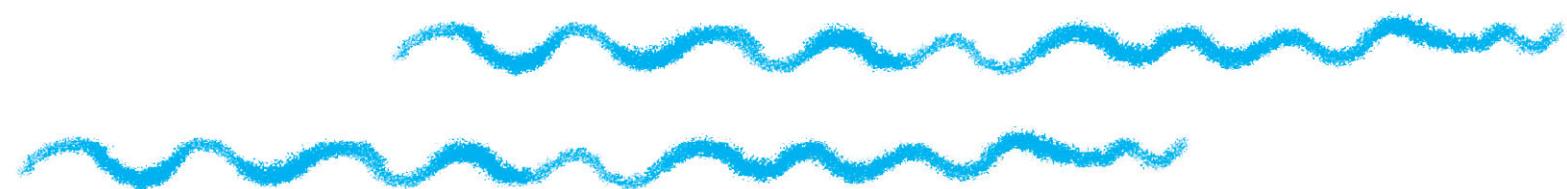
Можеш да направиш и пролећни букет цвећа пратећи упутство на 61. страни.

Дечји рад

Дечји радови

Ова страна је
предвиђена за сечење.

Лепо писање

Људи су се од давнина трудали да **лепо пишу**. Украшавали су слова у писмима, документима и књигама. Везли су слова на ношњама и обележавали њима своје заставе.

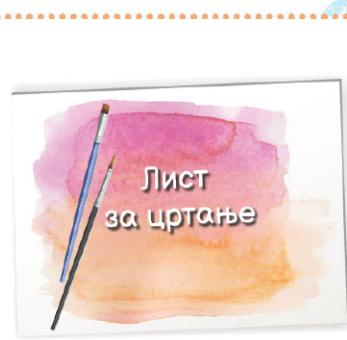

Пенкалом или фломастером – лепим писаним словима – напиши своје име и презиме.

Слово

Напиши прво слово свог имена преко целог листа из блока. Украси слово неким облицима који тебе најбоље описују. Нека то буде твоја омиљена играчка, игра, спорт, животиња, боја, одећа. Користи материјал по избору.

Ћирилица је наше писмо које је веома старо и лепо. Чувай своје писмо и увек се труди да лепо пишеш.

Иницијал је почетно слово у речи. Почетна слова имена и презимена неке особе су иницијали.

На слово, на слово

Шарена азбука

Украси слова азбуке, тако што ћеш им доцртати облике чији назив почиње тим словом.

А

Б

В

Г

Д

Ђ

Е

Ж

З

И

Ј

К

Л

Љ

М

Н

Њ

О

П

Р

С

Т

Ћ

У

Ф

Х

Ц

Ч

Џ

Ш

Игром шаљем поруку

Поруке се преносе и покретима тела. **Мимика** се односи на покрете лица. **Гест** је покрет деловима тела којима употпуњујемо говор.

Пантонима је начин изражавања у коме глумац преноси поруку, мисли и осећања покретима тела или мимиком, без употребе речи.

Препознај шта ти поручује пантонимичар. Повежи.

Радујем се!

Тужан сам.

Чекам неког.

На часовима Физичког и здравственог васпитања, играјте се неких од следећих игара.

Игра „Ледена краљица“

Потребно је да одаберете ко ће бити Ледена краљица. Она јури осталу децу и кога додирне „заледи га“. Тај који је „залеђен“, мора да се заустави у месту са телом у оном облику у ком је био када га је дотакла. Може га „одледити“ неки други играч који није „залеђен“ – тако што га додирне. Ледена краљица побеђује – ако успе да заледи све.

Игра „Пантонима“

На папираћима напишите називе занимања. Нека један ученик извуче назив занимања и покуша да га одглуми пантонимом. Остали се труде да погоде о ком занимању је реч. Ко погоди – следећи је пантонимичар.

Обликовање слова и бројева телом

Пronађите слова и бројеве које можете да обликујете телом у стојећем положају. За слова и бројеве које је потребно обликовати у лежећем положају, користите простирке за под или струњаче у фискултурној сали.

Простор

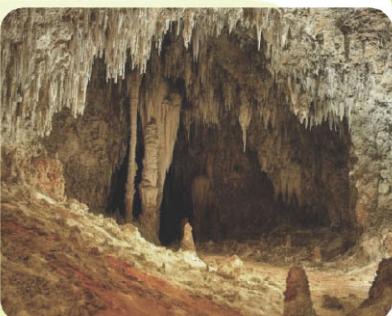

Простор може бити **затворен** – ако је у питању унутрашњост неког објекта, или **отворен** – ако се односи на спољашњост.

ПРИРОДА

ОТВОРЕНИ
ПРОСТОР

ЗАТВОРЕНИ
ПРОСТОР

ПРОСТОР КОЈИ ЈЕ
ЧОВЕК ОБЛИКОВАО

Простор који ми се допао

Нацртај неки удаљени простор који си посетио/посетила током боравка на селу, мору, или планини.

Наша учионица – наш креативни простор

Простор у коме свакодневно боравите требало би да буде за вас пријатно окружење.

Наша учионица

- Вашу учионицу нека увек краси дрво које може мењати изглед како се мењају и годишња доба. Нека птице долете у вашу учионицу! Направите их од картона из тоалет-папира.
- Направите цветове од папира у боји који могу да се окаче на конац и висе са плафона или поред прозора. Нека их зими замене пахуље.

Дечји рад

Дечји рад

Распоред часова

Направите одељењски распоред часова. Нека свако од вас, уместо назива предмета, наслика знак који га подсећа на тај предмет. Уз помоћ учитеља/учитељице распоредите сличице оним редоследом којим имате часове према распореду.

Наши рођендани

Уз помоћ учитеља/учитељице направите један велики ликовни рад на коме ће бити написани датуми ваших рођендана и који ће увек висити у учионици да вас подсети на ваше важне датуме.

Дечји рад

Дечји рад

Додатне идеје за украшавање простора и прављење новогодишњих украса можеш пронаћи на 58. страници.

Уметничка занимања

Уметничка занимања јесу: сликар, вајар, дизајнер, фотограф. **Сликар** слика слике. **Вајар** прави скулптуре. **Фотограф** прави фотографије. **Дизајнер** осмишљава изглед предмета које користимо. Тако постоји дизајнер који се бави уређењем простора, модни дизајнер, дизајнер накита, намештаја...

Повежи занимање са одговарајућим производом.

• сликар

• модни дизајнер

• дизајнер накита

• вајар

• фотограф

Дизајнер накита

Осмисли изглед пролећних минђушица.

- Користећи пластелин у боји или глину, обликуј минђушу.
- Отворену спајалицу користи да буде део на који се качи минђуша.
- Ако си користио/користила глину, сачекај да се осуши, па је обој.

Модни дизајнер

Уз помоћ картона, направи пролећни шеширић.

- Обој картонски тањирић кружног облика бојама по избору.
- Исеци га како је приказано на слици.
- Украси свој пролећни шеширић облицима по избору.

Дечји радови

Пажљиво рукуј
маказама. Пази да
се не посечеш!

Установе културе

Установе културе су биоскопи, музеји, позоришта, галерије, библиотеке.

Народни музеј у Београду

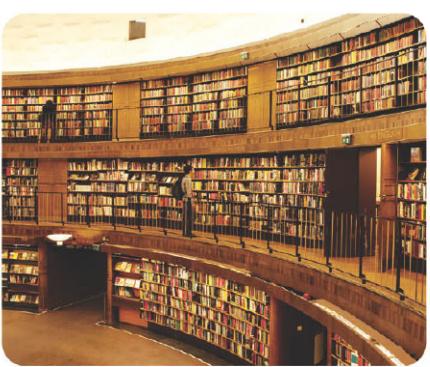
Народно позориште у Београду

Коју од ових установа културе највише волиш да посетејеш?

Биоскоп

Библиотека

Галерија

Приликом посете некој од ових установа, морамо водити рачуна о правилима понашања:

- Сва уметничка дела углавном не смеју да се додирују.
- Водимо рачина да се примерено обучемо, по правилима установе.
- Поштујемо правила кретања и не додирујемо предмете, слике и књиге који су изложени.
- У неким установама културе је забрањено и фотографисање, јер често блиц фото-апарата може оштетити слике.
- Уношење хране и пића је забрањено у неким установама, како се не би стварало смеће.
- У неким музејима и галеријама није дозвољено да ученици носе ранчеве на леђима.

Галерија је
простор за излагање
уметничких дела.

Моја галерија

Замисли како би изгледала твоја галерија и шта би све ту било изложено.
Представи како изгледа тај простор и предмети у њему.

Додатак

Новогодишњи украси

Направи новогодишње украсе, а потом њима украси одељењску јелку.

- Уз помоћ картона, папира у боји, перлица, маказа и лепка, направи новогодишње украсе. Исеци картон у облику који желиш и украси га.
- Направите пахуље и мале јелке користећи штапиће од сладоледа. Обојите их бојама по избору и украсите.

- Уз помоћ картона из тоалет-папира и колажа, направите украсе у облику Деда Мраза или Снешка Белића.

Пажљиво руку
маказама. Пази да
се не посечеш!

Дечји радови

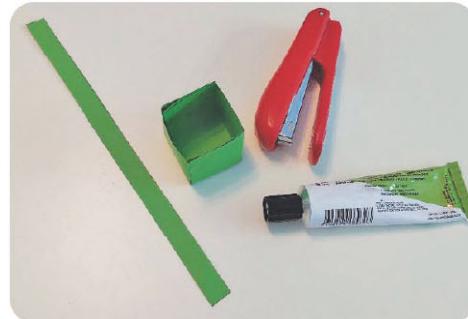
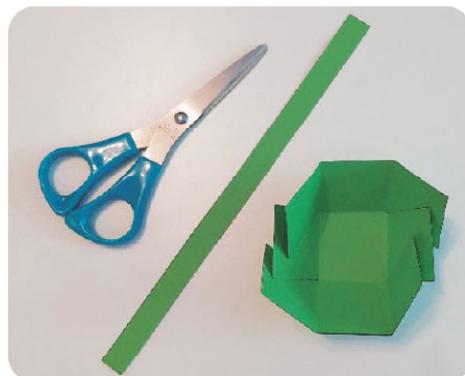

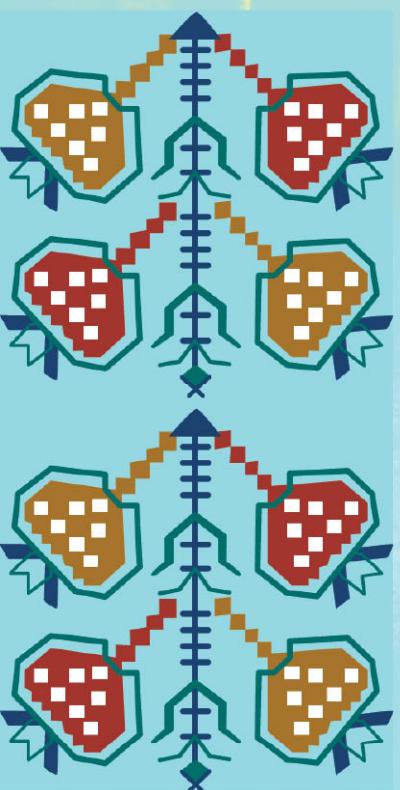
Игра меморије

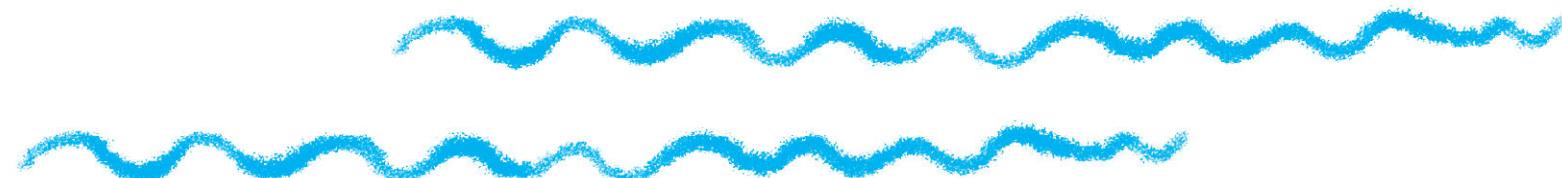
Корпица

- Најпре украси фломастерима означени део папира, од ког ћеш касније направити ускршњу корпицу.
- Пажљиво исечи корпицу по означеним линијама. Буди опрезан/опрезна при руковању маказама.
- Погледај на slikama како да је склопиш и залепиш.
- На крају јој можеш додати украсе по својој жељи.

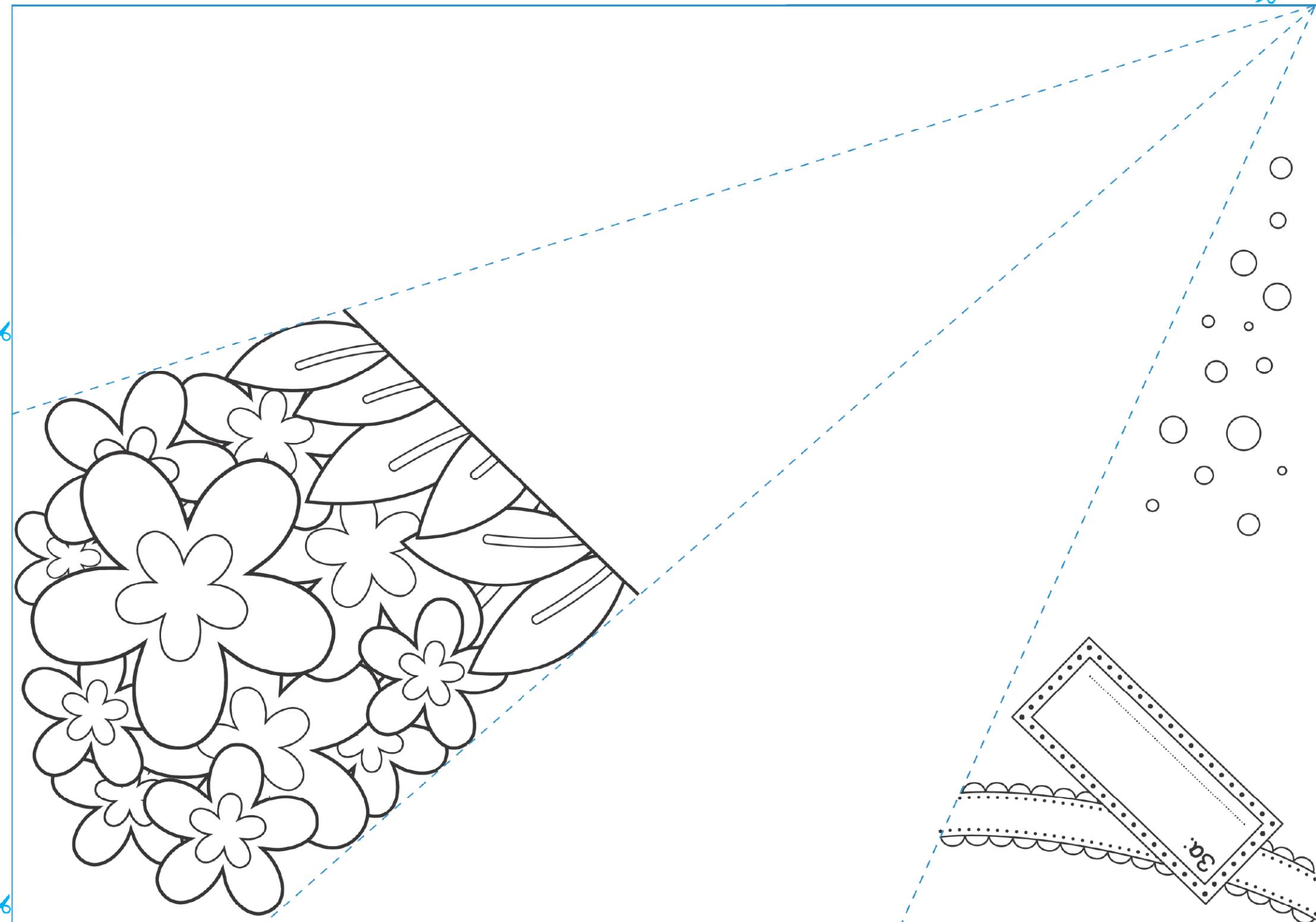
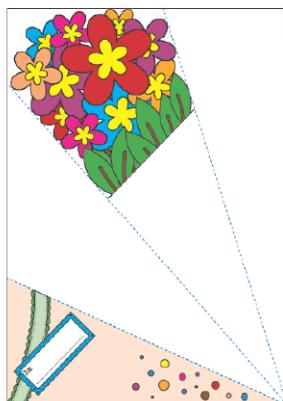
Ова страна је
предвиђена за сечење.

Пролећни букет

Обој букет цвећа по жељи. Исеци шаблон по линијама означеним маказама. Пресавиј папир по испрекиданим линијама.

Ова страна је
предвиђена за сечење.

Речник појмова

анимирати – оживети неки предмет

анимирани фильм – филм састављен од низа цртежа, слика или фотографија неких облика направљених од различитих материјала; овај низ цртежа, слика или фотографија смењује се великом брзином уз пратњу музике како би се створио утисак покрета

библиотека – установа културе у којој се чувају збирке књига, које се могу позајмити на читање

биоскоп – установа културе где се приказују филмови на великим платнама

вајар – уметник који обликује, односно ваја скулптуре

вајарски материјали – камен, дрво, метал, глина, пластика, жице

галерија – простор за излагање уметничких дела

гест – преношење поруке покретима делова тела којима допуњујемо говор

грађевина – саграђен објекат различите намене

дизајнер – уметник који осмишља изглед предмета које користимо

знакови – најједноставнији начин преношења поруке помоћу слике; могу бити: слова, бројеви, ноте, светлосни и звучни знакови

илюстрација – слика, цртеж, фотографија која осликава текст уз који стоји

линија – настаје повлачењем оловке по папиру; постоје различите врсте линија: отворене и затворене, праве и криве

мимика – преношење поруке покретима лица

музеј – установа културе у којој се чувају, проучавају и излажу многи вредни предмети

облици – могу бити правилни и неправилни; могу бити из природе или их може створити човек

пантомима – начин изражавања у коме глумац преноси поруку, мисли и осећања покретима тела или мимиком, без употребе речи

позориште – установа културе у којој се изводе представе

простор – може бити затворен (унутрашњост) и отворен (спољашњост)

сенка – настаје са супротне стране од извора светlostи, када неки облик заклони светlost

скулптура – ликовно дело које има ширину, дужину и висину; настаје када уметник обликује или преобликује неки материјал или више материјала

сликар – уметник који слика слике

сликарски материјали – водене боје, темпере, фломастери, дрвене бојице, колаж-папир у боји

споменик – облик из природе, уметничко дело, простор или грађевина од изузетне важности и значаја

стрип – низ слика којима је представљена прича оним редоследом којим се радња и одвија; ликови су представљени тако да се јасно уоче њихове особине и поступци; речи су написане у облачићима

уметничка занимања – сликар, вајар, дизајнер, фотограф и др.

установе културе – биоскопи, музеји, позоришта, галерије, библиотеке

цртани филм – филм састављен од низа цртежа или слика, које се ређају једна за другом, а затим се смењују великом брзином уз пратњу музике, како би се створио утисак покрета

цртачки материјали – графитна оловка, фломастер, угљен, туш, креда

цртеж – ликовни приказ који настаје уз помоћ различитих врста линија

ЛИКОВНА МАШТАОНИЦА 1

Уџбеник за ликовну културу за први разред основне школе

Редакција Фондације Алек Кавчић

Аутор Данка Деспотовић Андрић

Рецензенти Селена Селенић, ОШ „Ђорђе Крстић”, Београд
Ана Степановић, ОШ „Ђорђе Крстић”, Београд

Татјана Трајковић, Центар за уметност и културу Аршље, Београд

Главни уредник Смиљка Наумовић

Предметни уредник Марија Поповић

Илустрације Марија Поповић, Shuterstock

Извори фотографија Shutterstock; приватна архива, Центар за уметност и културу Аршље;
Драгољуб Замуровић (стр. 18, фотографија у средини),
Народни музеј у Београду (стр. 35, Прародиштељка),
Удружење „Гороцвет“ Инђија (стр. 46)

Лектура и коректура Милица Шаренац, Драгана Бедов

Ликовни уредник Слађана Николић

Дизајн и прелом Марија Поповић

Издавач

Нова школа д. о. о.
Београд, Господар Јованова 22

За издавача

Милица Ђук

Штампа

СавПо д. о. о., Стара Пазова

Тираж 3.000

Прво издање, 2022.

ISBN 978-86-6225-069-8

СИР - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

37.016:73/76-028.31(075.2)

ДЕСПТОВИЋ Андрић, Данка, 1986-
Ликовна маштаоница 1 : уџбеник за
ликовну културу за први разред основне
школе / Данка Деспотовић Андрић ;
[илустрације Марија Поповић]. - 1. изд. -
Београд : Нова школа, 2022 (Стара Пазова :
СавПо). - 64 стр. : илустр. ; 24 x 34 cm + [10]
листова

Тираж 3.000. - Речник појмова: стр. 64.

ISBN 978-86-6225-069-8

COBISS.SR-ID 58244617

Министарство просвете, науке и технолошког
развоја Републике Србије одобрило је овај
уџбеник за употребу у школама решењем број:
650-02-00243/2021-07 од 26. 1. 2022. године.

Дечји рад

Copyright © Фондација Алек Кавчић, Београд, 2022.

